JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
L. A. GEELHOED
17 päivänä tammikuuta 2002 [1]

I Johdanto

1. Nyt kyseessä oleva ennakkoratkaisuasia koskee kolmansien maiden tuontiin sovellettavasta yhteisestä järjestelmästä annettua kahta asetusta. [2] Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin kysyy pääasiassa sitä, kuuluuko kyseessä olevien tuotteiden saattaminen kansallisille markkinoille näiden kahden asetuksen soveltamisalaan.

I Asiaa koskevat oikeussäännöt

A *Yhteisön oikeus*

2. Kyseessä olevien asetusten tavoitteena on niiden johdanto-osan mukaan tuonnin vapauttaminen yhteisössä, toisin sanoen kaikkien määrällisten rajoitusten poistaminen. Asetus N:o 3285/94 on perusasetus ja sen 1 artiklan 2 kohdassa todetaan yleisperiaatteena, että kyseessä olevien kolmansista maista tulevien tuotteiden tuonti yhteisöön on vapaata. Näihin tavaroihin ei näin ollen periaatteessa enää kohdistu mitään määrällisiä rajoituksia, sanotun kuitenkaan rajoittamatta mahdollisuutta toteuttaa tiettyjä suojatoimenpiteitä. Asetus N:o 519/94 koskee erityisesti tuontia sellaisista kolmansista maista, joissa kauppa on valtiojohtoista, ja sen 1 artiklan 2 kohdassa lausutaan sama periaate.

3. Näiden kahden asetuksen rakenne on pitkälti samanlainen. Nyt kyseessä olevassa asiassa erityistä merkitystä on asetusten loppusäännöksissä eli asetuksen N:o 519/94 19 artiklan 2 kohdassa ja asetuksen N:o 3285/94 24 artiklan 2 kohdassa olevilla samansisältöisillä poikkeussäännöksillä. Niissä säädetään seuraavaa:

"2. a) Tämä asetus ei estä jäsenvaltioita määräämästä tai soveltamasta:

1 — Alkuperäinen kieli: hollanti.

2 — Tiettyjen kolmansien maiden tuontiin sovellettavasta yhteisestä menettelystä ja asetusten (ETY) N:o 1765/82, (ETY) N:o 1766/82 ja (ETY) N:o 3420/83 kumoamisesta 7 päivänä maaliskuuta 1994 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 519/94 (EYVL L 67, s. 89) sekä tuontiin sovellettavasta yhteisestä järjestelmästä ja asetuksen (ETY) N:o 518/94 kumoamisesta 22 päivänä joulukuuta 1994 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 3285/94 (EYVL L 349, s. 53).

i) kieltoja, määrällisiä rajoituksia tai valvontatoimenpiteitä, jotka ovat perusteltuja julkisen moraalin, yleisen järjestyksen tai yleisen turvallisuuden kannalta, ihmisten ja eläinten terveyden ja elämän suojelemiseksi, kasvien suojelemiseksi, taiteellisten, historiallisten tai arkeologisten kansallisaarteiden suojelemiseksi tai teollisen ja kaupallisen omaisuuden suojelemiseksi,

[— —]

sanotun kuitenkaan rajoittamatta muiden yhteisön säännösten soveltamista.

b) Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle toimenpiteistä tai muodollisuuksista, joita ne aikovat ottaa käyttöön tai muuttaa tämän kohdan mukaisesti. Erittäin kiireellisissä tapauksissa kyseiset kansalliset toimenpiteet tai muodollisuudet on annettava komissiolle tiedoksi heti niiden hyväksymisen jälkeen." [3]

3 — Asetuksen N:o 519/94 19 artiklan 2 kohdan ja asetuksen N:o 3285/94 24 artiklan 2 kohdan ranskan- ja englanninkieliset toisinnot ovat identtiset. Hollanninkielisten toisintojen sanamuoto ei ole aivan sama, mutta säännöskohtien sisällöt vastaavat toisiaan.

B *Kansallinen lainsäädäntö*

4. Codice postale italianon (Italian postilainsäädäntö) [4] 398 §:ssä kielletään sellaisten sähkö- tai radiolaitteiden tai -kojeiden taikka sähkönsiirtojohtojen, jotka eivät ole niiden säännösten mukaisia, joilla pyritään välttämään radioliikenteelle aiheutuvat häiriöt, rakentaminen tai tuominen valtion alueelle kaupallisessa tarkoituksessa taikka käyttäminen tahi hyödyntäminen millään tavoin. Toimivaltaiset viranomaiset ovat velvollisia säätämään yhteisön oikeuden säännökset huomioon ottaen asianmukaisista toimenpiteistä valvoakseen tämän säännöksen noudattamista. Edellytyksenä edellä mainittujen tavaroiden saattamiselle markkinoille ja maahantuonnille kaupallisessa tarkoituksessa on vaatimustenmukaisuustodistuksen tai -asiakirjan esittäminen. Ministeriön asetuksessa nimetään tahot, joilla on toimivalta antaa edellä mainittuja todistuksia ja asiakirjoja.

5. Codice postale italianon 399 §:ssä säädetään, että se, joka rikkoo 398 §:n säännöksiä, tuomitaan maksamaan hallinnollinen sakko. Jos tekijä on sähkö- tai radiolaitteiden tai -kojeiden valmistaja tai maahantuoja, määrätään sakko ja tuotteet ja laitteet, jotka eivät ole 398 §:ssä tarkoitetun vaatimustenmukaisuustodistuksen mukaisia, konfiskoidaan.

4 — Vahvistettu 29.3.1973 annetulla presidentin asetuksella nro 156, jota on muutettu 22.5.1980 annetulla lailla nro 209.

III Tosiseikat, asian käsittelyn vaiheet ja ennakkoratkaisupyyntö

6. Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin on kuvannut pääasian tosiseikkoja ja taustaa seuraavassa esitettävällä tavalla.

7. Prefetto di Cuneo määräsi 17.2.1996 antamallaan päätöksellä 24.11.1981 annetun lain nro 689 20 §:n 4 momentin nojalla hallinnollisesti konfiskoitavaksi 20 langatonta puhelinta, joita ei ollut tyyppihyväksytty ja joita Expo Casa Manta -niminen yhtiö piti hallussaan myyntiä varten. Guardia di Finanza (valvontaviranomainen) oli takavarikoinut nämä laitteet 9.3.1995, koska ne rikkoivat codice postale italianon 398 ja 399 §:ää.

8. Expo Casa Mantan ainoa yhtiömies Silvano Carbone valitti 12.3.1996 Prefetto di Cuneon päätöksestä Pretore di Salluzzoon. Pretore di Salluzzo hyväksyi valituksen 7.1.1997 antamallaan tuomiolla ja kumosi konfiskaation. Pretore katsoi, että asetuksilla N:o 519/94 ja N:o 3285/94 vapautettiin muun muassa langattomien puhelinten maahantuonti kolmansista maista. Pretoren mukaan tämä vapauttaminen merkitsee sitä, että kielto pitää hallussa myyntiä varten langattomia puhelimia, joita Italian viranomaiset eivät ole tyyppihyväksyneet, on poistettu, koska käsillä olevassa asiassa ei ole olemassa mitään kyseisissä asetuksissa mainittua perustetta kielto- tai suojatoimenpiteelle.

9. Prefetto Provincia di Cuneo teki Pretore di Saluzzon antamasta tuomiosta kassaatiovalituksen Corte Suprema di Cassazioneen. Prefettura väitti, että muun muassa asetuksen N:o 519/94 19 artiklan 2 kohdan a alakohtaa ja asetuksen N:o 3285/94 24 artiklan 2 kohdan a alakohtaa oli rikottu ja sovellettu virheellisesti.

10. Prefettura totesi, että vaikka asetuksilla N:o 519/94 ja N:o 3285/94 olikin poistettu kaikki konfiskoituja laitteita koskevat tuontirajoitukset, nuo asetukset eivät kuitenkaan olleet vaikuttaneet mitenkään kyseisten laitteiden myyntiä koskevaan lainsäädäntöön. Tyyppihyväksymättömien laitteiden myynti on yhä kiellettyä kansallisen lainsäädännön nojalla. Prefettura katsoo, että vaikka edellä mainituilla asetuksilla on poistettu kaikki esteet rajojen avaamiselta ja tavaroiden vapaalta liikkuvuudelta jäsenvaltioiden välillä, niillä ei ole muutettu kansallisia lakeja, jotka koskevat tyyppihyväksymättömien langattomien puhelinten myyntiä.

11. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin huomauttaa, että konfiskaatio on kumottu Pretore di Saluzzon valituksenalaisella tuomiolla, koska Pretore katsoi, että 398 §:ssä oleva kielto on syrjäytetty asetuksilla, jotka eivät koske ainoastaan tuonnin vapauttamista vaan myös tavaroiden saattamista markkinoille. Tämä Pretoren tulkinta on kiistetty kassaatiovalituksessa. Valituksessa on katsottu, että koska kumpikin asetus koskee yksinomaan kolmansista maista tulevaa tuontia, niillä ei ole muutettu 398 §:ssä säädettyä kieltoa myydä Italiassa tyyppihyväksymättömiä laitteita.

12. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan on selvää, että kassaatiovalituksen yhteydessä nousee esiin kyseessä olevien asetusten tulkintaa koskevia kysymyksiä, koska Pretoren valituksenalaisessa tuomiossa omaksuma näkemys ja valittajan näkemys siitä, ulottuuko asetusten soveltamisala kyseessä olevien tuotteiden markkinoille saattamiseen kotimaisilla markkinoilla, eroavat toisistaan. Corte Suprema on katsonut olevansa EY 234 artiklan viimeisen kohdan mukaisesti velvollinen saattamaan kysymyksen yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi. Corte Suprema on 18.4.2000 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 1.8.2000, pyytänyt ennakkoratkaisua asetusten tulkinnasta.

13. Italian hallitus ja komissio ovat esittäneet yhteisöjen tuomioistuimelle kirjallisia huomautuksia. Asiassa ei ole pidetty suullista käsittelyä.

IV Italian hallituksen ja komission huomautukset

14. Italian hallitus toteaa, että kyseessä olevat asetukset koskevat ainoastaan kolmansista maista yhteisöön tulevien tuotteiden tuonnin vapauttamista. Näiden tuotteiden markkinoille saattaminen ei kuulu kummankaan asetuksen soveltamisalaan. Sen vuoksi codice postale italianon 398 ja 399 § ovat yhteisön oikeuden mukaisia.

15. Italian hallitus katsoo, että nyt kyseessä oleva ongelma voidaan ratkaista asetuksen N:o 519/94 19 artiklan ja asetuksen N:o 3285/94 24 artiklan poikkeussäännösten nojalla. Italian hallitus katsoo, että näiden artiklojen nojalla langattomien puhelinten takavarikko ja konfiskaatio on tapahtunut yhteisön oikeuden säännösten mukaisesti, nimittäin sen vuoksi, että vältettäisiin häiriöiden aiheutuminen sallituille radiotaajuuksille, mikä kuuluu Italian viranomaisten toimivaltaan. Kun kysymystä tarkastellaan tässä valossa, näyttää siltä, että Corte Supreman esittämään kysymykseen voidaan vastata kansallisella tasolla. Italian hallitus katsoo, että yhteisöjen tuomioistuin ei näin ollen ole toimivaltainen asiassa.

16. Toissijaisesti Italian hallitus toteaa, että vaikka asetuksilla on poistettu kaikki rajoitukset tietyistä kolmansista maista tulevien tuotteiden tuonnilta, niillä ei ole ollut vaikutusta lainsäädäntöön, joka koskee velvollisuutta hankkia tavaroille tyyppihyväksyntä ennen niiden markkinoille saattamista Italiassa. Tämä velvollisuus hankkia tyyppihyväksyntä telepäätelaitteille ei seuraa ainoastaan kansallisesta lainsäädännöstä vaan myös yhteisön direktiiveistä.

17. Edellä esitetyn perusteella Italian hallitus katsoo, että langattomien puhelinten maahantuontia yhtäältä ja näiden laitteiden markkinoille saattamista toisaalta on oikeudelliselta näkökannalta tarkasteltava erikseen.

18. Komissio on kiinnittänyt huomautuksissaan huomiota siihen, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ei ole esittänyt mitään nimenomaista kysymystä. Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevasta päätöksestä ilmenee selvästi, että Corte Suprema on toimittanut asian yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi asetusten N:o 519/94 ja N:o 3285/94 tulkitsemista varten. Vaikka ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ei olekaan antanut tiettyjä tosiseikkoja koskevia tietoja, kuten langattomien puhelinten alkuperämaata koskevia tietoja, komissio kuitenkin katsoo, että yhteisöjen tuomioistuimen käytettävissä on riittävästi tietoja, jotta se voi antaa vastauksen, joka on hyödyllinen pääasian ratkaisemisessa.

19. Asiakysymyksen osalta komissio toteaa, että asetusten N:o 519/94 ja N:o 3285/94 sanamuodosta käy selvästi ilmi, että ne koskevat ainoastaan kolmansista maista yhteisöön tulevien tuotteiden tuonnin vapauttamista, ja että niillä ei ole mitään vaikutusta näiden tuotteiden myöhempään markkinoille saattamiseen yhteisön sisällä. Siinä vaiheessa sovelletaan edelleen voimassa olevia kansallisia säännöksiä tai yhteisön oikeussääntöjä. Asetuksilla tavoitellaan ainoastaan tuontiin sovellettavien menettelyjen yhdenmukaistamista yhteisössä, ja asetuksilla poistetaan ennen niiden antamista voimassa olleista kauppapolitiikan alan kansallisista toimenpiteistä johtuvia poikkeuksia ja erivapauksia. Asetukset eivät vaikuta yhteisön toimivaltaan ryhtyä erityisiin suojatoimenpiteisiin, eivätkä myöskään rajoita jäsenvaltioiden toimivaltaa saattaa nimenomaisesti mainittujen poikkeussäännösten nojalla voimaan muutoin kiellettyjä määrällisiä rajoituksia tai valvontatoimenpiteitä.

20. Selventääkseen kyseessä olevien asetusten ulottuvuutta ja soveltamisalaa vapauttamista koskevien toimenpiteiden ja markkinoille saattamista koskevien toimenpiteiden välisen eron valossa, komissio viittaa lisäksi tullitariffeja ja kauppaa koskevaan yleissopimukseen (jäljempänä GATT), erityisesti sen XI artiklaan, joka koskee määrällisiä rajoituksia ja III artiklaan, joka koskee tuotteiden markkinoille saattamista kansallisilla markkinoilla.

21. Komissio kiinnittää tämän jälkeen huomiota sisämarkkinoita koskevaan rele-

vanttiin lainsäädäntöön. Komissio huomauttaa, että pääasiassa kyseessä olevien laitteiden maahantuontihetkellä niiden markkinoille saattamiseen ei vielä kohdistunut yhteisön yhdenmukaistamistoimia. Tässä tapauksessa markkinoille saattamista koskevan kansallisen lainsäädännön on oltava yhteisön oikeuden näkökulmasta syrjimätöntä, oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden ja perusteltu yleisen edun vuoksi, jotta se ei ole EY 28 artiklan vastainen. Lisäksi kolmansista maista tuotujen tuotteiden markkinoille saattamista koskevien toimenpiteiden on oltava GATTin III artiklan syrjimättömyysperiaatteen mukaisia.

22. Lopuksi komissio korostaa, että langattomat puhelimet tai radiovastaanottimet ylipäätään eivät aina ole sähkömagneettisesti vaarattomia tai neutraaleja. Niiden elektroniset komponentit voivat aiheuttaa häiriöitä muille laitteille. Kansallinen lainsäätäjä on halunnut kyseessä olevalla kansallisella lainsäädännöllä luoda välineen kaikkien sähkö- ja radiolaitteiden tai -kojeiden taikka sähkönsiirtojohtojen tarkastamiseksi, jotta voidaan todeta, ovatko ne sellaisten säännösten mukaisia, joilla pyritään välttämään radiolähettimille ja -vastaanottimille aiheutuvat häiriöt. Tämän vuoksi laitteista on esitettävä vaatimustenmukaisuustodistus tai -asiakirja. Koska nämä kansalliset säännökset soveltuvat sekä kotimaisiin tuotteisiin että tuontituotteisiin, komissio lähtee siitä, että ne eivät ole EY 28 artiklan ja GATTin III artiklan määräysten vastaisia.

V Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

23. Corte Supreman esittämä ennakkoratkaisupyyntö antaa yhteisöjen tuomioistuimelle tilaisuuden lausua siitä perustavanlaatuisesta erosta, joka on yhtäältä perustamissopimuksen sen järjestelmän välillä, joka koskee kolmansista maista tulevien tavaroiden tuontia yhteisöön ja joka on osa yhteistä kauppapolitiikkaa, ja toisaalta yhteisön sen järjestelmän välillä, joka koskee tavaroiden myyntiä yhteismarkkinoilla.

24. Ensiksi on kuitenkin tarkasteltava tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä. Italian hallitus ja komissio ovat lyhyesti lausuneet yhteisöjen tuomioistuimen toimivallasta vastata kansallisen tuomioistuimen ennakkoratkaisupyyntöön. Mielestäni vakiintuneen oikeuskäytännön [5] perusteella on selvää, että yhteisöjen tuomioistuimen on vastattava Corte Supremalle. Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskeva päätös on hyvin suppea, eikä se sisällä mitään selvästi muotoiltua kysymystä. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on kuitenkin toimittanut pääasian tosiseikoista ja soveltuvasta oikeudesta riittävästi tietoja, joiden perusteella yhteisöjen tuomioistuin voi antaa hyödyllisen vastauksen. Näistä tiedoista käy ilmi, että Carbonen ja Prefetto di Cuneon välillä on olemassa todellinen oikeusriita, joka koskee sellaisten langattomien puhelinten myyntiä Italiassa, jotka on — kuten epäsuorasti käy ilmi — tuotu yhteisöön kolmannesta maasta. Oikeusriita kulminoituu asetusten N:o 519/94 ja N:o 3285/94 ulottuvuuden ja soveltamisalan tulkintaan. Nämä kaksi asetusta ovat

5 — Ks. viimeaikaisesta oikeuskäytännöstä asia C-472/99, Clean Car Autoservice, tuomio 6.12.2001 (Kok. 2001, s. I-9687, 13 ja 14 kohta).

kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevan oikeusriidan kannalta merkityksellisin osin lähes identtiset. Kansallinen tuomioistuin on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön, jossa riittävän selvästi selostetaan kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevan oikeusriidan kohde ja joka koskee yhteisön oikeuden tulkintaa. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on oikeusriidan erikoispiirteiden perusteella ratkaistava, mikä asetus mahdollisesti soveltuu kyseessä olevaan tapaukseen. [6]

25. Corte Suprema haluaa pääasiallisesti tietää, rajoittuuko kyseessä olevien asetusten soveltamisala kolmansista maista tulevien langattomien puhelinten maahantuontiin, vai voidaanko niiden soveltamisala ulottaa myös siihen ajankohtaan, jolloin nämä tuotteet saatetaan markkinoille kotimaassa. Viimeksi mainitussa tapauksessa olisi kyseessä olevan italialaisen lainsäännön laillisuutta laitteiden maahantuonnin jälkeen mutta ennen niiden markkinoille saattamista arvioitava näiden kahden asetuksen valossa ja erityisesti niissä mainittujen poikkeusperusteiden valossa.

26. En yhdy tähän tulkintaan. Kuten Italian hallitus ja komissio ovat vakuuttavalla tavalla selittäneet, asetukset N:o 519/94 ja N:o 3285/94 koskevat ainoastaan kolmansista maista tulevien tavaroiden maahantuontia, eikä niiden tavoitteena ole vapauttaa täysin näiden tuotteiden myöhempää myyntiä yhteismarkkinoilla.

27. EY 2 artiklassa lueteltujen tavoitteiden toteuttamiseksi perustamissopimuksessa tehdään sitä paitsi ero yhteismarkkinoiden luomisen sisäisen ja ulkoisen puolen välillä. Yhteismarkkinoiden sisäinen puoli käsittää muun muassa tavaroiden vapaata liikkuvuutta rajoittavien esteiden poistamisen jäsenvaltioiden väliltä, mukaan lukien tavaroiden tuontiin ja vientiin kohdistuvien määrällisten rajoitusten sekä muiden vaikutuksiltaan vastaavien toimenpiteiden poistaminen. [7] Yhteismarkkinoiden ulkoinen puoli käsittää etenkin yhteisen kauppapolitiikan. [8] Yhteismarkkinoiden kumpaakin ulottuvuutta on kehitetty perustamissopimuksen eri määräyksissä ja ne täydentävät toisiaan tarpeellisella tavalla.

28. Kyseessä olevat asetukset on hyväksytty yhteisen kauppapolitiikan puitteissa. Tämä käy ilmi ensinnäkin niiden oikeudellisesta perustasta, joka on EY:n perustamissopimuksen 113 artikla (josta on muutettuna tullut EY 133 artikla). EY 133 artiklan 1 kohdassa määrätään, että yhteinen kauppapolitiikka perustuu yhtenäisiin periaatteisiin etenkin vapauttamista koskevien toimenpiteiden yhtenäistämisessä. Kumpikin asetus on tämän

6 — Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on myös todettava se, onko puhelinlaitteet tuotu suoraan kolmannesta maasta yhteisöön vai onko ne mahdollisesti tuotu yhteisöön jonkin toisen jäsenvaltion kautta. Viimeksi mainittu vaihtoehto vaikuttaa ennakkoratkaisupyynnön perusteella epätodennäköiseltä, mutta esitettyjen tietojen perusteella sitä ei voida kuitenkaan täysin poissulkea.

7 — Ks. EY 3 artiklan 1 kohdan a ja c alakohta.

8 — Ks. EY 3 artiklan 1 kohdan b alakohta.

politiikan tärkeä väline, sillä niissä konkretisoidaan periaate, jonka mukaan tavaroiden tuonti kolmansista maista yhteisöön on periaatteessa vapaata määrällisistä rajoituksista. Asetusten kauppapoliittinen luonne käy ilmi myös siitä tärkeästä roolista, joka GATTilla oli niiden hyväksymisessä. Erityisesti asetuksen N:o 3285/94 johdanto-osasta käy ilmi, että suojatoimenpiteiden ja muiden tuontia rajoittavien toimenpiteiden asteittaisessa kumoamisessa on otettu huomion GATTista ja Maailman kauppajärjestön (WTO) perustamissopimuksen muista osista johtuvat kansainväliset velvoitteet.

29. Tuomioistuimen oikeuskäytännössä on selvästi vahvistettu, että yhteinen kauppapolitiikka kuuluu yhteisön yksinomaiseen toimivaltaan. Jäsenvaltiot eivät enää voi johtaa kansallisesta lainsäädännöstä toimivaltaa ryhtyä kansallisiin kauppapoliittisiin toimenpiteisiin. Sellaiset toimenpiteet ovat hyväksyttäviä ainoastaan yhteisön antaman erityisen valtuutuksen nojalla.[9] Tämä selittää sen toimivallan, jonka neuvosto on antanut jäsenvaltioille asetuksen N:o 3285/94 24 artiklan 2 kohdan ja asetuksen N:o 519/94 19 artiklan 2 kohdan mukaisesti. Se on myös syynä siihen, että jäsenvaltio on velvollinen ilmoittamaan komissiolle aikeestaan vedota poikkeusperusteeseen.

30. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ei kuitenkaan pyydä yhteisöjen tuomioistuinta täsmentämään näiden poikkeusperusteiden soveltamisalaa. Kuten edellä on todettu, kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä oleva oikeudenkäyntiasia kulminoituu kysymykseen siitä, rajoittavatko asetukset jäsenvaltion toimivaltaa kieltää sellaisten laitteiden, jotka eivät ole niiden säännösten mukaisia, joilla pyritään välttämään radioliikenteelle aiheutuvat häiriöt, kuten tiettyjen puhelinten, markkinoille saattaminen.

31. Siitä hetkestä lähtien, kun kolmansista maista tulevat tuotteet on tuotu säännönmukaisesti yhteen jäsenvaltioista, ne rinnastetaan tavaroiden vapaata liikkuvuutta yhteisön alueella koskevilta osin täysin jäsenvaltioista peräisin oleviin tuotteisiin.[10] Tämä merkitsee sitä, että kolmansista maista tulevien tavaroiden maahantuontiajankohta on erotettava siitä ajankohdasta, jolloin nämä tuotteet sen jälkeen saatetaan markkinoille. Yhteisön alueella olevien tavaroiden markkinoille saattamisen osalta ovat merkityksellisiä ne perustamissopimuksen määräykset, jotka koskevat yhteismarkkinoiden sisäistä puolta. Määrällisten rajoitusten poistamisesta jäsenvaltioiden välillä määrätään nimenomaisesti EY 28—30 artiklassa. EY 28 artiklan mukaan jäsenvaltioiden väliset tuonnin määrälliset rajoitukset ja kaikki vaikutukseltaan vastaavat toimenpiteet ovat kiellettyjä, kun taas EY 30 artiklassa jäsenvaltioille annetaan toimivalta asettaa maahantuonnille ehtoja, jotka ovat välttämättömiä yleisen edun

9 — Asia 41/76, Donckerwolke, tuomio 15.12.1976 (Kok. 1976, s. 1921, Kok. Ep. III, s. 257, 32 kohta).

10 — Ks. EY 23 artiklan 2 kohta ja EY 10 artikla, sekä edellä 9 kohdassa mainitussa asiassa 41/76, Donckerwolke annetun tuomion 17 ja 18 kohta.

turvaamiseksi. EY 30 artiklassa mainitut oikeuttamisperusteet vastaavat sanatarkasti asetuksen N:o 3285/94 24 kohdan 2 kohdassa ja asetuksen N:o 519/94 19 artiklan 2 kohdassa mainittuja oikeuttamisperusteita.

32. Tapa, jolla vapaan liikkuvuuden periaatetta sovelletaan yhteisön sisäisessä kaupassa, eroaa tietyiltä osin asetusten vastaavien säännösten sisällöstä. Tarvitsematta käsitellä asiaa lähemmin muistutan, että käsitteen "määrälliset rajoitukset" on asetuksissa tarkoitetussa mielessä katsottava käsittävän myös kauppapoliittiset välineet, kuten kiintiöt. Käsite "määrällisiä rajoituksia vaikutukseltaan vastaavat toimenpiteet" on EY 28 artiklassa tarkoitetussa mielessä sitä vastoin saanut yhteisöjen tuomioistuimen laajentavan tulkinnan kautta täysin oman sisällön. Lisäksi asetuksista puuttuu esimerkiksi EY 30 artiklan viimeisessä virkkeessä oleva edellytys, että jäsenvaltioiden omaksumat kauppaa rajoittavat toimenpiteet eivät saa olla keino mielivaltaiseen syrjintään tai jäsenvaltioiden välisen kaupan peiteltyyn rajoittamiseen. [11]

33. Jäsenvaltioiden toimivalta vedota EY 30 artiklan nojalla yleiseen etuun kaupan rajoittamisen oikeuttamisperusteena päättyy heti kun yhteisössä saavutetaan tyhjentävä ja täydellinen yhdenmukaistaminen. Niinpä Euroopan parlamentti ja neuvosto ovat 9.3.1999 antaneet direktiivin 1999/5/EY radio- ja telepäätelaitteista ja niiden vaatimustenmukaisuuden vastavuoroisesta tunnustamisesta (jäljempänä direktiivi). [12] Tällä direktiivillä, joka perustuu EY:n perustamissopimuksen 100 a artiklaan (josta on muutettuna tullut EY 95 artikla) asetetaan kehys sääntelylle, joka koskee edellä mainittujen laitteiden markkinoille saattamista, vapaata liikkuvuutta ja käyttöönottoa yhteisössä. Jäsenvaltiot ovat velvollisia huolehtimaan siitä, että kyseiset laitteistot saatetaan markkinoille ainoastaan, jos ne täyttävät kyseessä olevat olennaiset vaatimukset sekä eräät muut direktiivin säännökset. Markkinoille saattamisen suhteen ei saa asettaa mitään kansallisia lisävaatimuksia. [13] Jäsenvaltiot ovat myös velvollisia kieltämään sellaisten laitteistojen markkinoille saattamisen, joissa ei ole CE-merkintää, joka osoittaisi niiden olevan direktiivin kaikkien säännösten mukaisia. [14] Direktiivi edistää näin ollen osaltaan tavaroiden vapaata liikkuvuutta yhteisössä ottaen huomioon ne välttämättömät turvallisuusvaatimukset, joita jäsenvaltiot saattoivat aiemmin itsenäisesti määrätä EY 30 artiklan nojalla. Direktiivi menee vieläkin pidemmälle, sillä asetettuja edellytyksiä sovelletaan myös tuotteisiin, jotka

11 — Näistä eroista huolimatta yhteisöjen tuomioistuin on kauppapoliittisessa lainsäädännössä olevia samansisältöisiä oikeuttamisperusteita tulkitessaan viitannut EY 30 artiklaa koskevaan oikeuskäytäntöön. Ks. tältä osin erityisesti asia C-394/97, Heinonen, tuomio 15.6.1999 (Kok. 1999, s. I-3599).

12 — EYVL L 91, s. 10. Tätä direktiiviä ei ollut vielä annettu ajankohtana, josta on kyse kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevassa oikeusriidassa.

13 — Direktiivin 6 artiklan 1 kohta.

14 — Direktiivin 8 artiklan 1 kohta.

lasketaan liikkeelle yhden jäsenvaltion kotimaan markkinoilla.

34. Nyt kyseessä olevissa asetuksissa, jotka on annettu yhteisen kauppapolitiikan puitteissa, ei mitenkään yhdenmukaisteta kansallisia säädöksiä. Asetusten tavoite, eli kolmansista maista yhteisöön tulevien tavaroiden tuonnin vapauttaminen, eroaa nimittäin EY 28 ja EY 30 artiklan tavoitteesta ja laajemmin katsottuna tavoitteesta yhdenmukaistaa yhteisön tasolla kansalliset lainsäädännöt, eli tavoitteesta taata tavaroiden vapaa liikkuvuus yhteismarkkinoilla.

35. Komissio on tätä eroa korostaakseen oikeutetusti viitannut myös GATT-järjestelmään. Tämä rinnastus on osuva, sillä tavaroiden vapaata liikkuvuutta koskevat määräykset alkuperäisessä ETY:n perustamissopimuksessa perustuvat pitkälti GATTiin. GATTin XI artiklalla, joka koskee määrällisten tuonninrajoitusten poistamista GATTin sopimusosapuolten välisessä kauppavaihdossa, on sama tavoite kuin asetuksilla. GATTin III artikla sitä vastoin koskee tuotteiden markkinoille saattamista yhden sopimusosapuolen markkinoilla. Tämän määräyksen nojalla kansallisia toimenpiteitä, jotka koskevat muun muassa tuotteiden myyntiä, myyntiin tarjoamista, ostamista tai käyttöä kotimaassa, ei saa soveltaa tuontituotteisiin tai kotimaisiin tuotteisiin siten, että suojellaan kotimaista tuotantoa. Tämä GATTin III artiklan ulottuvuus vastaa näin ollen EY 28 artiklan ulottuvuutta.

36. Edellä mainitun eron johdosta asetukset N:o 3285/94 ja N:o 519/94 eivät mielestäni rajoita Italian toimivaltaa asettaa langattomille puhelimille vaatimuksia, jotka on täytettävä ennen kuin laitteet voidaan laillisesti saattaa markkinoille, jotta vältetään häiriöiden aiheutuminen radioliikenteelle. Tämä ei muuta sitä, että tätä toimivaltaa käyttäen kyseessä olevassa tapauksessa tuotteille asetettujen vaatimusten on noudatettava muita relevantteja yhteisön oikeuden säännöksiä, kuten EY 28 ja EY 30 artiklaa ja soveltuvia yhteisön direktiivejä. [15]

15 — Giudice di Pace di Genova on esittänyt tätä arviointia koskevia ennakkoratkaisukysymyksiä yhdistetyissä asioissa C-388/00 ja C-429/00, Radiosistemi, tuomio 20.6.2002, ei vielä julkaistu oikeustapauskokoelmassa.

Ratkaisuehdotus

37. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että yhteisöjen tuomioistuin vastaa Corte Supreman 18.4.2000 tekemällään päätöksellä esittämään ennakkoratkaisukysymykseen seuraavasti:

Asetukset N:o 3285/94 ja N:o 519/94 koskevat yksinomaan kolmansista maista tulevien tuotteiden tuontia yhteisöön, eivätkä ne koske näiden tuotteiden markkinoille saattamista yhteisössä. Näillä asetuksilla ei rajoiteta jäsenvaltioiden toimivaltaa asettaa langattomien puhelinten markkinoille saattamiselle vaatimuksia, jotka ovat perusteltuja yleisen edun vuoksi ja jotka soveltuvat erotuksetta kotimaisiin tuotteisiin ja tuontituotteisiin.